

NHỮNG CHIẾN CÔNG CỦA ĐỘI BIỆT ĐỘNG LONG XUYỀN NGÀY ẤY

✎ THÚY AN

TRONG NHỮNG NGÀY KỶ NIỆM CÁCH MẠNG THÁNG TÁM VÀ QUỐC KHÁNH NGÀY 2 THÁNG 9.

NHÂN DÂN LONG XUYỀN NƠI RIÊNG, NHÂN DÂN TỈNH AN GIANG NÓI CHUNG TỔ CHỨC NHIỀU HOẠT ĐỘNG, SỰ KIỆN CHÀO MỪNG KỶ NIỆM 230 NĂM THÀNH LẬP PHỦ ĐÔNG XUYỀN, 10 NĂM TP. LONG XUYỀN LÊN ĐÔ THỊ LOẠI II, LONG XUYỀN HOÀN THÀNH NHIỆM VỤ XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI.

THÔNG QUA CHƯƠNG TRÌNH BIỂU DIỄN NGHỆ THUẬT, CÁC BUỔI HỘI THẢO VỀ VÙNG ĐẤT, CON NGƯỜI LONG XUYỀN TRÁI QUA BAO BIÊN ĐỘNG LỊCH SỬ. ĐÂY LÀ DỊP ĐỂ CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN NHỚ VỀ NHỮNG CÁ NHÂN, TẬP THỂ ĐÃ CÔNG HIỆN VÀ HY SINH GIÀNH THẮNG LỢI "MỘT THỜI VÀNG BÓNG" ĐỂ THỂ HỆ HÔM NAY ĐƯỢC HỌC TẬP, LÀM VIỆC, XÂY DỰNG QUÊ HƯƠNG AN GIANG GIÀU ĐẸP, TIỀN BỘ THEO NHỊP SÔNG XÃ HỘI.

Thế hệ hôm nay, luôn ghi nhớ những con người, địa danh làm nên lịch sử thắng lợi của tỉnh. Nhân dân An Giang nhắc đến nhiều, chính là nơi thành lập Đội Biệt động Long Xuyên thuộc ấp Bình Hòa 2, xã Mỹ Khánh, thành phố Long Xuyên. Điểm thành lập Đội Biệt động Long Xuyên. Nằm trong khu vườn tạp của bà Bảy Khánh, khu vườn có diện tích rộng 400m², nằm cạnh bờ sông Long Xuyên, vùng kênh Thầy Lộc, Cái Chiêng nối với rạch Trà Ôn. Trong vườn trồng nhiều loại cây ăn trái và cây lấy gỗ, nằm giữa vùng sâu của xã Mỹ Khánh, lau sậy mọc um tùm.

Sau Hiệp định Giơnevơ, chiến tranh ngày càng ác liệt hơn. Địch lập các khu trù mật, áp chiến lược khắp miền Nam. Để phá kế hoạch gom dân lập ấp của địch, Ban Cán sự Long Xuyên dựa vào địa thế hiểm trở của khu vườn, chọn nơi này làm nơi thành lập Đội Biệt động Long Xuyên vào ngày 16/6/1962.

Từ đó khu vườn trở thành cơ sở hoạt động của Ban Cán sự thị xã và địa bàn trú đóng thường xuyên của Đội Biệt động Long Xuyên. Đội Biệt động Long Xuyên gồm có các đồng chí Võ Văn Hoài (Đội trưởng); Đồng chí Nguyễn Minh Hùng (Chính Trị viên); Trần Văn Triều (Đội phó). Lúc bấy giờ, vũ khí của đội chỉ có một khẩu Thompson, một khẩu carbin, một súng ngắn và vài quả lựu đạn.

Lúc mới thành lập Đội, gọi là căn cứ chứ thật ra chỉ là một chòm sậy rộng 15m² cạnh mương thầy Lộc, phía sau có hai hầm bí mật vuông rộng 2m, sâu hơn

Nơi hình thành Đội Biệt động Long Xuyên đầu tiên - Nay tại xã Mỹ Khánh, Long Xuyên.

1m. Nóc hầm được tấn bằng cây, đáy hầm được lót ván. Hầm có lối thông ra mương.

Nhiệm vụ của Đội Biệt động Long Xuyên là bảo vệ Ban Cán sự thị xã đóng ở mương thầy Lộc, rạch Cái Chiêng và ngọn Trà Ôn (Bình Đức). Đồng thời, vũ trang tuyên truyền xây dựng cơ sở ở Tây Huề, Đông Thịnh B (Mỹ Phước) và huấn luyện quân sự cho tự vệ mật nội ô. Tuy nhiên, do tương quan lực lượng, lại không đủ vũ khí trang bị nên suốt năm 1962 và những tháng đầu năm 1963, hoạt động đội rất hạn chế, chủ yếu bám trụ để xây dựng lực lượng. Khi thuận lợi, Đội sẽ đánh địch ra "Vùng Trắng" Long Xuyên, còn những lúc khó khăn, tình hình gay ro thì cả đội rút về theo con mương thầy Lộc vào hầm trú ẩn, có khi rút về căn cứ vùng sâu Năm Xã.

Suốt quá trình hình thành và phát triển, Đội Biệt động đã tỏ rõ thế mạnh vũ trang ở thị xã Long Xuyên, hỗ trợ đắc lực cho đấu tranh chính trị, binh vận. Đồng thời, phối hợp tác chiến tích cực với tự vệ mật nội ô. Với quyết tâm đánh bại mọi âm mưu thâm độc của địch, Đội Biệt động đã chiến đấu xuất sắc, bảo vệ thành công Ban Cán sự Đảng bộ và nhân dân, lập nên nhiều chiến công hiển hách.

Tháng 10/1963, Đội Biệt động tập kích trạm gác chiến đấu của địch ở Mương Điểm (nay thuộc xã Mỹ Hòa) diệt một tên, thu được sáu cây súng, một máy điện thoại và nhiều quân trang quân dụng. Đây là trận đánh đầu tiên của Đội Biệt động giành thắng lợi hoàn toàn. Số vũ khí trên được trang bị bổ sung cho Đội thêm vững mạnh. Ban Cán sự thị xã phấn khởi tăng cường thêm nhân sự cho Đội như đồng chí Nguyễn Hồng Thu, Nguyễn Minh Hồng (Út Đậu),

Nguyễn Văn Thế, Trần Văn Buon (tự Dũng), Nguyễn Hồng Sơn.

Đêm 08/11/1963, Đội Biệt động Long Xuyên kết hợp với cơ sở binh vận tập kích đồn dân vệ cầu Trà Ôn, trận này ta diệt 5 tên, thu 4 súng. Đêm 18/01/1964, Đội xuất quân đến Ba Dầu bí mật quay về ém quân ở căn cứ bàn đạp Tây Huệ tập kích lính dân vệ gác cầu Tâm Bớt (Mỹ Phước), diệt 4 tên, làm bị thương nhiều tên khác, thu 4 súng rồi rút quân về căn cứ an toàn. Sau trận này, Đội bổ sung thêm nhân sự tất cả là 14 thành viên, sức mạnh của đội được tăng lên. Đội đã phối hợp với lực lượng du kích Bình Đức tích cực võ trang tuyên truyền, làm địch đóng ở các khu vực vùng ven lo sợ, chúng chỉ dám đi tuần ngoài lộ cái không dám đi sâu vào vườn, vào rạch. Trong mọi hoàn cảnh khó khăn thiếu thốn trăm bề nhưng đơn vị Biệt động luôn tỏ rõ ý chí tự lực tự cường, vượt qua mọi khó khăn thử thách, phối hợp tác chiến với các đơn vị bạn như huyện Châu Thành, Thoại Sơn, và một số đơn vị tỉnh xuống huyện công tác. Nhiều tấm gương dũng cảm đã bồi đắp thêm thành tích của đội: Đó là Nguyễn Đăng Sơn với trận đánh nhà đèn trong tỉnh lỵ; Lê

Di tích cách mạng Mỹ Khánh.

Ảnh: T.A

Quang với trận đánh đồn Trà Ôn; là Nguyễn Văn Đức (Minh) một mình một súng chiến đấu với máy bay địch ở cánh đồng Năm Xã; Trần Công Hoàn (Trung) lấy thân mình làm bệ tì cho đồng đội gác súng bắn địch trong trận càn ở lộ Huệ Đức... Đội Biệt động cũng luôn chiếm được tình cảm của nhân dân. Nhiều má, nhiều chị đã khóc nức nở khi hay tin chiến sĩ Biệt động bị địch bắt tra tấn, hy sinh – những đứa con, đứa em mà mình từng chăm chút trong phòng tối, dưới hầm sâu che mắt địch.

Ngày 10/01/1965, địch đưa quân và tàu chiến vào càn quét tuyến kinh Vọng Thê để đóng đồn chốt từ cảng Dừa đến kinh Hai Trán. Biệt động Long Xuyên cùng bộ đội huyện Châu Thành phối hợp chống càn, loại khỏi vòng chiến 27 tên, bắn hư 2 tàu sắt. Địch chi viện thêm quân và cho máy bay ném bom, ta chuyển đến đồng tràm Huệ Đức rồi về kinh 14 Cô Tô.

Năm 1967-1968, trong quá trình chuẩn bị phản

công chiến lược mùa khô của địch, nhiều cơ sở hầm bí mật bị lộ, vũ khí, đạn dược bị địch tịch thu, các đồng chí Nguyễn Minh Hùng, Nguyễn Thái Châu, Trần Trung Thành và nhiều đồng chí cán bộ khác lần lượt bị bắt. Trước tình hình đó, Ban Cán sự thị xã Long Xuyên chỉ đạo củng cố lại tổ chức. Đến giữa tháng 01/1968 ta mới chuẩn bị xong lực lượng và kế hoạch tổng tiến công nổi dậy chiến dịch mùa xuân năm 1968. Chiều ngày 30/01/1968 Đội Biệt động có gần một trung đội, được biên chế trong đại đội địa phương quận Châu Thành. Đội có nhiệm vụ đánh địch khu vực Vĩnh Hanh, Cần Đăng và Cái Chiêng rồi về kinh Bốn Tổng đánh địch phản kích. Khi địch phản kích mạnh, đội rút về căn cứ Tỉnh ủy ở núi Tô. Tại đây, ngày 5/5/1968, đội đã phối hợp với các đơn vị bảo vệ căn cứ núi Tô ngăn chặn được các cuộc hành quân quy mô của địch.

Địa điểm thành lập Đội Biệt động Long Xuyên có giá trị cao về lịch sử đấu tranh cách mạng, chống đế quốc và bọn tay sai, là nơi ghi đậm dấu ấn và sự phát triển của lực lượng cách mạng Long Xuyên trong đấu tranh vũ trang. Từ đó, lực lượng vũ trang Long Xuyên ngày càng lớn mạnh, góp phần cùng cả nước giành lấy thắng lợi giải phóng hoàn toàn miền Nam.

Ngày 29/4/1996, nhân dân và lực lượng vũ trang nhân dân xã Mỹ Khánh được nhà nước tuyên dương danh hiệu Anh hùng lực lượng Vũ trang nhân dân thời kỳ chống Mỹ, trong đó có phần công sức của Đội Biệt động Long Xuyên.

Về vang thay những người con An Giang đã góp phần viết nên trang sử hào hùng từ những ngày đấu tranh chống chọi với thiên nhiên để mở mang bờ cõi ở vùng biên cương phía Tây Nam đến những năm tháng gian khổ trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược. Tự hào thay những con người đã sống và chiến đấu trên mảnh đất đã được Nhà nước phong tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng Vũ trang nhân dân, đã cống hiến vì độc lập dân tộc vì hạnh phúc nhân dân.

Điểm thành lập Đội Biệt động Long Xuyên đã được đầu tư tôn tạo thành Khu di tích có cảnh quan thiên nhiên đẹp, xây dựng nhà bia liệt sĩ, nhà truyền thống, là điểm du khảo về nguồn cho các thế hệ học sinh, sinh viên... Hiện tại, di tích cách mạng trung tâm thành phố Long Xuyên khoảng 9km. Mọi phương tiện đều đến được rất dễ dàng bởi được nâng cấp của các tuyến đường trong mục tiêu xây dựng nông thôn mới. Địa điểm thành lập Đội biệt động Long Xuyên được Ủy ban nhân dân tỉnh An Giang xếp hạng là Di tích lịch sử cách mạng theo Quyết định số 1453/QĐ-CT.UB ngày 13/6/2002./.

T.A

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Địa chí An Giang năm 2013
2. Di tích lịch sử văn hóa An Giang cấp tỉnh – Bảo tàng An Giang 2013.